

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKE FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohányboltokban.

Két gyilkosság.

A minap Pátkáról hallottunk egy borzalmas hírt, hogy egy fiatal legény, a ki már nagyon nehezen várta az anyjáról rája szálló örökséget, dühében kivonszolta az édesanyját az udvarra s ott addig verte a fejét a kocsi rudjába, míg az agyveleje ki nem ömlött.

Tegnap Alcsutól érkezett egy másik borzalmas hír, hogy egy fiatal legény fejbelőtte a nőtestvérét, mert az a rája szállott örökséget nem akarta neki átengedni.

Megdöbbenve állunk meg a szörnyűségek eseteknél, a véres hullák látásánál s ijedten kérdezzük, hogy az utolsó esztendőnk nem-e mélyebben taszítottak le bennünket az erkölcsi süllyedés, az elvadásulás sötétségébe. Kulturáról beszélünk folyton, állítjuk az iskolákat, hogy a népek nehezére ne essék, ingyen tanítást hozunk be, fölolvadásaink garmadaszámra teremnek — s ezeknek a borzalmas eseményeknek behatása alatt azt kellne gondolnunk, hogy hátrább vagyunk, mint eddig voltunk, hogy lefelé süllyedünk a kulturátlanságba, a műveletlen, a vad népek emberirtó színvonalára.

Egy bizonyos: Népünk vad indulatai, kulturátlansága még a régi gyökér élete, ereje által él. A külseje szenvedhetett változást, megismerte a selymet, a finom

kordovánt, de ez csak külső máz, lelkében a régi bosszuvágy, a végtelen, a hártálatlan, az ész nélküli való önzés az ur. Ha magáról van szó, nem ismer igazságot, keresztülgázol becsületen, a jövő minden érdekén, még a sajátján is, csak meglegyen az, amire a sóvár, zsugori, kapzsi tekintetét rávetette. A szava mézes mázos, sima, hízog; míg veled beszél, azt hiszed, hogy magasabb eszmék keresztüljárták a lelkét, átalakította őt is az szeretet, a melyért Krisztus annyi áldozatot hozott. De ha alkalom kínálkozik, kilör belőle a régi vadáság, olyan lesz mint a szelidített tigris, mikor vért szagol.

Köteteket lehetne összeírni azokról a kegyetlen halálanságokról, a melyek az örökségek körül tombolnak. Szülő és gyermek, testvér és testvér örökös halálos ellenségei lesznek egymásnak néhány forintot érő semmisségért. Elképzeled, hogy ez neki lett volna igazságos s azért keresztülgázol a vérség minden korlátján, a legszentebb jogon és kötelességen.

A pátkai és alcsumi esetek szomoruan kiabáló tanulságai mindezeknek a szenvedélyeknek.

Hibás azonban a bíróság is. Értjük különösen az esküdtbírósgot. Akárhány ítélet valósággal példadelgetése a bűnnek, a gonoszszágnak, példamutatás a többinek,

hogy miként kell átújnia a földi igazságszolgáltatás kárdelei között. Az esküdtbírósg valósággal azt hiszi, hogy neki csak egy igazi hivatása van, megmutatni, hogy nagylelkű tud lenni. Elfelelti, hogy a nagylelkűség adományait nem a sajátjából, hanem a társadalom tőkéjéből osztogatja. Hogy valamennyien szenvedünk, valamennyien egy nagy aggodalom igáját akasztottuk a nyakunkba, mikor a mélyen tisztelt esküdt urak ellágyult szive a szeretet és gyengédség szövéténekével világít be a társadalom bűnös utjainak ösvényeire.

A dánosi rablőgyilkosság eseténél följajdult az egész társadalom. Statáriumot szerettek volna hirdetni, hogy az elrettentő büntetés szigorúsága utját vágja minden gonoszszágnak, a mely a jövőben fenyegethet bennünket. Ezt a statáriális szigorúságot alkalmazni kell a pátkai és alcsumi esetek gonoszsztevőinél. A bíróságnak meg kell mutatnia, hogy az ily szörnyű esetek nem maradhatnak se megtorlatlanul, se a jövőbe való tekintettel: kemény példaadás nélkül.

Erre szüksége van a társadalomnak. Szüksége van a mindinkább elharapódzó bűn gyakoriságának.

O'Connell Dániel.

IRORSZÁG SZABADSÁGHŐSE.
(1775—1847)

„Testem Irországé, szívem Rómáé, lelkem az Istené.”

O'Connell végrendelete.

— A „Fejérmegyei Napló” tárcája. —

A katolikus egyház elvei nem nevelnek forradalmárokat. Kiváló fiai, mint a nagy Esterházy is, rendszerint az aiatvalói tekintélytisztélet és lojális hűség mintaképei.

De azért nagyot tévedne, aki azt hinné, hogy az egyház csakis a vak engedelmisség s

Bangha Béla jézustársasági atya egy rendkívül érdekes könyvvel gazdagította a magyar irodalmat. A címe: *Jelenségek*. (776 lap Ára 5 kor. kapható Kalocsán.) Egy csomó nagy ember életét és működését írta le benne. Meglepő, érdekes, könnyen folyó, szinte elbájosító stílusban. Ha valamikor, úgy most van szükségünk jellemekre, a mikor a jellemtelenség tobzódik körülöttünk. Szükséges megismernünk olyan férfiakat, a kiknek az élete áldozatok árán is az eszményisé s azoktól tágitani, elidegeníteni nem képes őket semmi, sona. Ennek a könyvnek a beszerzését nagyon melegen ajánljuk. Különösen ifjúsági könyvtárból egyáltalán nem volna szabad hiányoznia. Mutatónk közöljük belőle O'Connellnak, Irország szabadsághőseinek az életrajzát. Szerk.

feltétlen meghajlás elvét hirdeti a hatalommal szemben. Ellenkezőleg: mint ő maga a legnagyobb szabadsághős, a jól értett szabadság első zászlóvivője, melyhez hasonlót a történelem nem mutathat fel, úgy legkiválóbb gyermekei közt is nem egy szabadsághősré mutathat rá, kik a törvénytelen államhatalmi tulpapásokkal szembezálltak s egész népek felszabadítóivá lettek.

Ily egyház-nevelte szabadsághőse volt „Irország felszabadítója” is: O'Connell Dániel. Honfitársai lelkesen nevezik nemzetük megmentőjének; egész Európa bámulva tekintett példájára; pedig ő egész nagyszerű politikai szereplésére az indító lökést, az erőt, kitűnő bátorságát s a sikert épen vallásosságának, egyházáért s nemzetéért egyként lángoló érzületének köszöni.

Megmutatja a világnak, hogy lehet az ember nagy politikus, nagy szabadsághős és emellett nagy katolikus is, de olyan, akinek katolicizmusa egész politikai gondolkozását áthatotta és nem kénytelen mögötte nyomorult hamupipőke szerepére alacsonyodni le. S megmutatta azt is, hogy épen az ilyen politikus lehet valódi önzetlen s azért győzelmes szabadsághős is a szó legszebb értelmében.

Egyszerű ir ügyvédként lépett fel, kinek keze, épp azért, mert ir volt, úgyszólván meg

volt kötte; a lehető legkedvezőtlenebb körülmények között, üres kézzel, ugyszólvá egyes-egyedül kezdett munkájába, s midőn félszázados működése után pályájára visszatekintett, azelőtt elnyomott, eltiport népe a szabadság s biztos fejlődés útján haladt előre. Midőn féllepett, nemzete vallási és politikai tekintetben valóóságos rabszolgájamóban nyögött: meg volt fosztva a legközönségesebb polgári és emberi jogoktól; midőn pedig hősünk fáradságos élete végén nyugalomra hajtá le a fejét, Irország teljes vallásszabadságot élvezett s politikailag is egyenjogusították Angliával. Ez az eredmény pedig — a bibliai Dávid győzelme az óriás Góliáton — ugyszólvá kizárólag az egyszerű dublini ügyvédnek, a vallásosságtól s honszeretettől lángoló „Dániel király”-nak volt érdeme.

Mielőtt érdemes jellemét élettörténet fonálán megrajzainók, mulhatatlanul szükséges nagyjából megfestenünk működésének háttérét is: Irország helyzetét hősünk szereplése kezdetén.

Irország O'Connell fellépésekor.

A katolikus Irország, miként a katolikus Lengyelország is, szomorúan fenséges példája annak, hogy az Údvözítő jövedőlése szerint a hitért szenvedést és üldöztetést kell szenvedniök

Sövegjártó János

Vászon kereskedése

Székesfehérvár, Barátok épülete,

ÁZELŐTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ.

Allandó nagy raktár ágy- és asztalneműekben, szintartó karton és zephirekben stb.

Egy jóházból való fu tanulónak felvétetik.

Mai lapunk 4 oldal.

00000366

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hír.** Prohászka Ottokár dr., megyéspüspök megkezdte hosszabb időre terjedő nyári pihenőjét. A főpásztor csak augusztus havában tér vissza állandó tartózkodására székvárosába.

— **Elj. gyűzés.** Bokorossy Jenő veszprémi városi mérnök eljegyezte Zavadnik Sárkát, özv. Zavadnik Sándorné helybeli cukrásztulajdonos szép és kedves leányát.

— **A takarékpénztár ünnepe.** A székesszé-
vári városi takarékpénztár ünnepet rendez el-
nöke, Cziráky Antal gróf tiszteletére, aki most ün-
nepl szünetének hatvanadik évfordulóját. A ta-
karékpénztár erre az alkalomra egy gyönyörű
emlékkel lepi meg előzőket: egy pompás szobor-
művet, a melyet Bory Jenő szobrászművész ké-
szített. A szobor egy nő alakot ábrázol ezüst-
ből, a ki egy méhkasra, a takarékpénztár szyn-
bolomára, babérkoszorút tesz. A méhkas egy
pompás onyx oszlopon áll. Alatta a Cziráky-cimer
és a következő felírás olvasható:

*Nagyméltóságú círáki és dénesfalvi
gróf Cziráky Antal urat, takarékpénztárunk
igazgatóságának érdeméus Elnökét, közle-
tünknek önzelen és fáradhatlan előharco-
sát, hatvanadik születés napja alkalmából
őszinte tisztelettel és szeretettel üdvözlő és
ünnepl Székesszévári Takarékpénztár.*

A gyönyörű művet, a mely Bory Jenő
egyik legszebb alkotása, ma d. u. 3 órákor egy
22 tagú küldöttség viszi a gróf elnökhöz, a kik-
nek nevében Diebala György mond üdvözlő
beszédet.

— **Jogtudományi doktor.** Balázs Győző hely-
beli lakos ügyvédjelölt f. hó 2-án a budapesti
egyetemen a jogi tudomány doktorává avatott.

— **A rendőrség köréből.** A városi rendőrség
a legsúlyosabb körülmények között teljesíti
nehéz hivatalát. Reá István főkapitány már június
1-től nyugdíjazva van, Zavaros Aladár II. kapi-
tányt pedig katonai szolgálatra hívták be s így
a rendőrség nehéz és súlyos felelősséggel jár

nemcsak egyes embereknek, hanem egész orszá-
goknak is. Soha protestáns vagy szakadár nem-
zet annyit nem szenvedett, még csak megköze-
lítőleg sem, mint amennyit e katolikus nemze-
tek — nem pogány vagy török fegyver, de a
katolikus-ellenes államhatalmak részéről száza-
dokon át elviseltek. Protestáns írók is szegyen-
kezve vallják be e tényt, melyet csak azok von-
hatnak kétségbe, akiknek szemében a történet-
írás egyáltalában semmi más, mint a felekezeti
és nemzeti rajongás, a gyűlölet és irigység
mérő eszköze.

Az írók katolikus üldözése az angol pro-
testantizmussal egyidejűleg indult meg s majd
alábbszállva, majd meg ismét nekierősülve eltar-
tott egész a XIX. század elejéig. *Braumstrak*
O'Connell jeles életrajza, következőképen ecse-
teli az elnyomott ir nép állapotát főképp a lime-
ricki szerződés óta:

Anglia oly büntetőtörvénykezést állapított
meg, mely egészen az éjszakamerikai szabadság-
harc idejéig olomsúlyú nehezedett Irországra.
Katolikusoknál tilos volt eladó leányt nyen-
asszonyi hozományt adnia s éppúgy tilos volt
végrendelkeznie is; ha katolikusnak protestáns
a neje, akkor ez rendelkezik valamennyi gyer-
mek neveltetése felel; ha katolikus ember fia
protestáns lesz, övé atyjának minden vagyona.

munkája egyedül Simon Sándor t. főkapitány
vállaira nehezedik, a ki a legjobb tehetségei sze-
rint iparkodik is ezen kötelességnek megfelelni.
Segítségére van még Reá István is, a ki a jó
szív érzelmei szerint igyekszik könnyíteni a nehéz
helyzetben. A főkapitány állásra hirdetett pályá-
zat e hó 15-én jár le.

— **Áthelyezés.** Számvevősegi főnökké a
nyugalomba vonult Halla N. János helyére Ma-
tisz Kálmán pénzügyi számtanácsost helyezte át
Szekezsádról a pénzügyminiszter.

— **Az Országos Katolikus Iskolaegyesület**
ma délután öt órákor tartja ülését a Szent István
Társulatban. Dr. *Giessenin* Sándor preláus,
orsz. képviselő elnöki megnyitójá után lovag
Ember Károly intéz beszédet az Iskolaegyesület
kitűntetiehez. *Urbányi* József titkári jelentését
Bilkei Ferencnek, a „Fejérmegyesi Napló“ szer-
kesztőjének előadása követi az amerikai iskolá-
zásról. Érdeklődőket szívesen látnak.

— **A megyei rendkívüli közgyűlés** nem
mint jeleztük 18-án, hanem 16-án lesz meg. A
közgyűlés 15-én állandó választmányi ülés
előzi meg.

— **Előléptetések a Déli vasutnál.** A Déli
vasut székesszévári forgalmi hivatalában elő-
léptek:

Légrády András hivatalnok, Labundy Etel
hivatalnok, Bákly Pál főmunkavezető, May
Alajos és Mayer Ferenc művezetők, Kerbler Vil-
mos tisztviselő.

A fűtőháznál: Mátya Béla főszertárnokká:
Előléptek még a fizetés tekintetében: Gros-
seg József mozdony felvigyázó, Engelhart József
mozdony felvigyázó, Stiner Károly vizsg. lakatos,
Vendég György előfűtő, Wolf Antal, Cserny
Hugó, Marx József, Geilenser József, Kajtor Ist-
ván, Viczenti Árpád, Nagy Mihály, Neubauer Jó-
zsef, Hübscher Jakab, Cséry János, Viniczay Fe-
renc, Dobisch József, Bodzai Lajos, Feticch Dezső,
Papp Dezső, Knitthoffer Ferenc, Reich Ferenc,
Blum Ferenc, Luttor József, Herczeg János, Fe-
hér Nándor, Bagonyi Elemér mozd. vezetők.

Katolikus nem vásárolhatott földbirtokot s ha
e tilalom dacára telket mert venni, minden pro-
testáns azonnal mindennemű kártérítés nélkül
elvehette tőle. Ugyanígy lefogalhatta bárki az
olyan földbirtokot, melyet katolikus ember aján-
dék, hozomány vagy végrendelet útján kapott.
Katolikus ember nem is bérlelhetett földbirtok-
ot tovább mint 31 esztendőig, s ha a bérlet be-
vételt sikerült annyira emelnie, hogy a bérlet-
díjat ennek egy harmadával feltűltatta, a tör-
vény értelmében bármely protestáns egyszerűen
elűzhette birtokából a katolikus bérlet. Katho-
likusnak nem lehetett 5 fontnál értékeesebb lova;
ellenkező esetben ismét elvehette tőle a lovat
bármely protestáns 5 fontnyi kárpótlással. Fel-
ségértés terhe alatt tilva volt katolikus ember
alkalmazása tanító gyanánt; aki katolikus tá-
nító által tanította gyermeket, elvesztette nem-
csak minden birtokát, hanem még a birtokszer-
zés jogát is örökre. Ugyaníly büntetés volt
szabva azon családokra, melyek gyermekeiket
külföldi katolikus intézetben neveltették. A ka-
tolikusoknak egyáltalában nem voltak politikai
jogaik; ki voltak zárva minden állami és katonai
hivatalból. Még a protestánsokra is hasonló ke-
mény bánásmód vár, ha katolikus nőt vettek
el s gyermekeiket katolikus módon neveltették.
A katolikus hit tanítását pedig, annak terjesz-
tését és nyilvános gyakorlását s az ilyesmire

— **Küldöttség.** Battyány Lajos gróf veze-
tésével Mórról 4 tagú küldöttség kereste fel Bu-
dapesten a kultuszminisztert, arra kérve őt, hogy
a móri izr. iskola egyik tanítóját nevezze ki va-
lamelyik állami iskolába. A móri izr. iskola t. i.
minthogy a tanulók száma fogy, nem hajlandó
két tanítót tartani. A kultuszminiszter, valamint
államtitkára ígéretet tett a kívánság teljesítésére.

— **A tüdőbajosokat gondozó intézet** jelen-
tése 1910 június hóról. A hó folyamán felvett
8 helybeli családot 39 családdal, 2 vidéki csa-
ládot 8 családdal, ezekkel a gondozottak szá-
ma 285 helybeli család, 1143 taggal, 27 vidéki
család 110 taggal. Összesen 311 család 1253
taggal. Az intézet természetben kiszolgáltatót
3167.5 liter tejet, 1.5 kg. vaját, 387.5 kg. ke-
nyérlisztet, 14.5 kg. főzőlisztet, 115 kg. burgo-
nyát, 42.75 kg. rizst, 15.75 kg. borsót, 13.25
kg. babot, 6 kg. lencsét, 7 kg. zsirt, 7.75 kg.
darát, 102 db. tojást, 2 kőpöveget, 7 kőpöcsé-
szét, 808 k. 17 f. értékben. Fuvarra 40 k. 40 f.

— **A városi jéggyár.** Említettük már, hogy
a városi jéggyár ügykezelése körül erős ellenté-
tek mutatkoznak. A városi tanács tegnapi ülésén
is foglalkozott az ügykezelési ügygel, illetőleg
azzal, hogy a város maga bonyolítsa-e le a gyár
üzleti forgalmát, vagy vállalatba adja. *Erdőssy*
Bódog, tekintettel arra, hogy a jégkezelés s így
az üzleti forgalom is a városra kockázatos, ha
házi kezelésben marad, amellett van, hogy a jég-
gyár üzleti forgalma adassék vállalatba. *Polczner*
Péter, a gazdasági tanácsos pedig a gyár üze-
mének házi kezelése mellett kardoskodik. Ugy
látszik, *Erdőssy* Bódog véleménye győz, ameny-
nyiben a tanács tárgyalásokat folytat *Lichneckert*
Antalnéval, aki a jégárusítás bérbeadására haj-
landónak mutatkozik.

— **Felhívás az állattulajdonosokhoz.** Szé-
kessehérvár szab. kir. város rendőrfőkapitánya,
mint I. fokú állategészségügyi hatóság a helybeli
Sarló-utca 7. sz. alatt lakó K. Szabó István egy
darab szürke lován állatorvosi boncolással a ta-
konykór betegség határozottan megállapított.
Ennélfogva a földmivelésügyi m. kir. miniszter
1894 évi 4000 számú körrendelete értelmében
felhívom a háziállatok birtokosait, pásztorokat,

vállalkozó papokat és szerzeteseket egyenesen
halálbüntetéssel sújtottak.

De ez még nem volt elég. Az ir hérlők
kénytelenek voltak amugy is csekély bérletjövö-
delmük egy tizedét az anglikán udvari egyház
milliókra menő költségeinek fedezésére beszo-
gáltatni, s míg maguk családostul majd éhen
haltak, pénzükből fényesen el kellett látni az
anglikán érseket, püspököket és papok egész ra-
ját kiket az angol kormány küldött a nyakukba,
holott a katolikus ir nép között rendszerint
egyetlen egy hívük sem akadt. Ezek aztán több-
nyire külföldön tartózkodva — mert hiszen Iror-
szágban jéggyár nem akadt — elverték, eldö-
zsölték a koldus ország véres verejtékét. Szóval
a törvény a „pápiság“ létezését el nem ismerte;
szegények örülhettek, ha földön kuszó féregként
megtörték őket. Egy legújabbkori protestáns tör-
ténéírő, *Gerwinus*, e tényekkel szemben a követ-
kező jellemző szavakra fakadt: „Az udvari egyház
kevély alszenteskedése abban tetszelgett, hogy a
protestantizmust a szabadság anyjának nevezte.
Anglia szabadságszeretete azonban katolikus
gyermekeivel szemben oly dajkának bizonyult,
mely vérrel itatja a gyermeket.

Annai bizonyos, — folytatja *Baumstrak*, —
hogy Irország e törvények súlya alatt sem szűnt
meg katolikusnak lenni. Minden szűk termés
ezer és ezer szegény ir lakost taszított a keser.

Mig csak rövid ideig árusítom ki a régi helyiségemben a visszamaradt árukat, minden elfogadható árban tekintet nélkül a beszerzési árakra.

Bőr és vászoncipők, kalap, sapkák, ernyők, tricok, harisnyák, nyakkendők ingek stb. cikkek.

KNAZOVITZKY BÉLA, Nádor-utca 2.

gyepmestert, mészárosokat, állatorvosokat, és mind-azokat, akik háziállatok gondozásával vannak megbízva, hogy a birtokukban levő, illetőleg gondozásuk alatt álló lovak (szamarak, öszvérek), belsejüket, betegedését, vagy elhullását a hatóság-
nak azonnal annál bizonyosabban bejelentésük, mert ennek elmulasztása az 1888. évi VII. tc. 149. §-a értelmében 600 koronáig terjedhető pénz-büntetéssel, vagyontalanság esetén megfelelő elzárással büntetetik, sőt azon esetben, ha a beteg vagy betegyanus állat kiirtása válik szükségessé, netáni kártalanítási igényüket is elvesztik.

— A szabadkai Széchényi kath. fiúnevelő intézetet a gondos szülők figyelmébe ajánljuk. Lelkiismeretes felügyelet mellett a fősúlyt a tanulmányi eredményre fektetik, azért az intézet tanárai a növekedésekre a napi leckéket korrepetálják s szükség szerint külön díjazás nélkül instrukciót is adnak. — Havi ellátás, tanítással együtt 80 korona. — Prospektust küld: Szabadka, VI., István-utca 79. Koncek Kálmán főgimn. tanár, az intézet vezetője.

— A **bestia**. A testi erkölcsötlenység, amely már a nép között is mindinkább terjeszti átkait, ismét egy szomorú esettel növelte krónikáját. Martonvásárról értesülünk, hogy egy ott lakó cselédeány bűnének leplezéseként borzalmas gyermekgyilkosságot követett el. Neve Mihalecz Anna, aki már régebbi idő óta bűnös viszonyt folytatott s ebből a viszonyból gyermeke született. A leány-anya nehezen viselte el a világ gunyját és megbélyegzését, de meg a kis gyermek felneveltetésének gondjait is bántóiták. Tehát meggyilkolta kisdedét. Az eset a maga borzalmasságában a következő: Mihalecz Anna elhíresztelte környezetének, hogy kis gyermekét beadja a budapesti gyermekmenhelyre s csakugyan utnak is indult 4 hónapig kis gyermekével, de nem Budapestre, hanem ki a mezőre. Itt kivette az ártatlan teremtést a pályából s eldurvult lelkének gyűlöletével, borzasztó kegyetlenséggel egy kidöntött fához verte addig, míg mozogni tudott. Mikor aztán a kis gyermek széttroncsolt fejével elterült előtte, egy gödröt ásott, a kis hullát beletemette s hogy a borzalmas bűnténynek nyoma se maradjon, befűtötte a helyet szalmával. Aztán pokoli lelkének örömeivel hazatért s híresztelgette a faluban,

hogy milyen boldognak érzi magát: bevették gyermekét a budapesti gyermekmenhelyre. A falubeliek előtt azonban gyanusnak látszott a dolog, rebesgetni kezdtek a faluban, hogy Mihalecz Anna valószínűleg gyanus körülmények között tüntette el gyermekét a világ csúfja elől. Ilyen hamar meg sem lehet jönni Pestről, meg a gyermekmenhelyen nem olyan könnyen megy a felvétel. Denikve a szóbeszéd a csendőrök fülébe is eljutott, de a leányzó most új furfanghoz fogott. Azt mondta, hogy fent volt ugyan Pesten, gyermekét azonban nem vették be a menhelyre. Hazajövet fulladt meg a kisded a nagy hőségben s könytelen volt elásni. Különbben annyira bizott furfangja sikerében, hogy maga biztatta a csendőröket a tovább kutatásra. Menjenek fél Pestre és győződjenek meg a dologról. A csendőrök nem ültek fel a furfangnak, hanem utána járván a dolognak, előtűnik állott a büntény a maga borzalmas valóságában. Erre a bestialis lányt letartóztatták és bekísérték a helybeli ügyesség-fogházába.

— **Vonatelgázolás**. Súlyos szerencsétlenség történt a bodajki vasuti állomáson. Nagy János bodajki vasuti munkás szombaton estefelé a sineken foglalatokodott, miközben az egyik vasuti kocsi tolatás közben elűtötte. A kerekek jobb karján súlyos sérüléseket ejtettek rajta, de állapota nem életveszélyes.

— **Pótvásár**. A kereskedelemügyi miniszter Dunapentelére az elmaradt május 23-iki országos vásár helyett augusztus 1-ére pótvásárt engedélyezett.

— **Iakolaszéki tag a bíróság előtt**. Stier József bakonyi sárkányi jómódú gazdaember, iskolászéki tag többek előtt azzal vádolta Dallmann József plebánost és Szigetvári Mária tanítónőt, hogy bizonyos vizsgálati ügyben hamisan esküdtek. A megfárgalmazottak a bíróság elé idéztették Stiert, aki június 28-án a móri járás-bíróság előtt ez ügyben főtartó tárgyalás során hibáját bűnbánólag beismerte, bocsánatot kért. Az ártatlanul megfárgalmazott pap és tanítónő nagylelkűen megbocsátották Stiernek, aki mindössze 20 korona ügyvédi és 20 korona utánjárás költségek megfizetése árán menekült meg a további kellemetlenségtől.

— **Villámcsapás**. Az Ercsihez tartozó István-major felett égháboru vonult el szombaton délután s a fellegekbe lecsapó villám több sértest egyonsujtott. A több száz koronányi kárt Beck Mór bérli szenvedte.

— **Papírszalvéták, és asztali diszkártyák** nagy választékban kaphatók Klökner Péter udvari könyvkereskedésében Szekesfehértváron.

— **Jogi vizsgákra való készülés megkönnyítése**. Dr. Dobó jogi szemináriuma Kolozsvárt azok érdekében, akik hátralevő jogi vizsgáikat szeptember hónapban avagy esetleg később akarják letenni, de Kolozsvárt szigorlatuk előtt csak rövid ideig tartózkodnak, tankönyveket helyettesítő s az összes szigorlati kérdéseket felölő jegyzeteit már most kikölcsönzi az illetőket szigorlatuk előtt pár napi rekaptuláló kurzuson előkészíti s többszöri próbaszigorlaton az egész anyagból kikérdezi. Aki jogvégzett, azt három hónap alatt doktorátushoz juttatja az intézet, mely a kolozsvári összes jogi vizsgákra előkészít. Tanrendszert és működését ismertető könyvét „Tájékoztató a jogi szemináriumról” díjmentesen megküldi.

— **Cipész bűja**. Halenek Ferenc alcsuti cipészhez beállított valami Dóme Károly nevű alak s arra kérte, hogy csinálja meg a cipőjét. Mig a megcsinálás tartott, Halenek csupa figyelmességből szobájába tessékelté Dómet, a ki a szobában erős gazdálkodásnak látott. Elemelte a cipész két aranygyűrűjét, óráját láncát és több csecsebecsét — sőt mikor kész volt a cipő, gavallérosan megfizette a csináltatás árát, aztán meglépett. A rendőrség nyomozza.

— **Testvérgyilkosság**. Megdőbbszentőn szomorú körülmények közt testvérgyilkosság történt vasárnap este Alcsut községben. Balázs József alcsuti legény, akinek apja-anya elhalt s annál inkább utalva lett volna arra, hogy szeretettel vegye körül egyetlen élő testvérét, Zsófiát, a mult va sárnap össze vezett vele az — örökségen

ves éhhatál karjai közé. De azért a tovább élők nem szünet meg a dúsgazdag anglikán egyház mellett szegényes fillérekkel a szegény katolikus egyházat is fenntartani; hűen ragaszkodtak lődözött papjaikhoz a vigasztalan inségben, a rájuk kényszerített tudatlanságban, könyörtelre igen, de emberekhez nem méltó nyomorúságukban.

„Es midőn Anglia 80 évi illetén hallatlan zsarnokkodás után kissé megpihent, Isten gondviseléséből kétannyi, még mindig hű katolikus népet látott maga előtt.

„Anglia pedig azért pihent meg s hagyott fel zsarnokosságával némileg, mert amerikai gyarmatainak felkelése 1775 ben az anyaország hatalmát és nagyságát komoly veszéllyel fenyegette. 1776-ban enyhítettek először a büntető törvényeken: a katolikusoknak megengedték, hogy bizonyos korlátokon belül birtokjogot élvezhessenek. Ezóta aztán a többi törvényt is enyhítették fokonként, de mindig csak olyankor, ha Anglia bajban volt; s így Anglia gyöngeségében rejlett Irország egyedüli reménye.”

II.

O'Connell ifjúkora és pályaválasztása. Első politikai szereplése.

E szomorú elnyomatás idején született O'Connell 1775 augusztus 6-án Carhen-ben Irország délnyugati részén. Ősi, törzsozós katolikus családjá minden tildzés dacára is megőrzött némi fölbirtokot s így a jobb módúak közé tartozott.

Dániel már gyermekkorában ritka kiváló; ságu tehetségnek mutatkozott: négy éves korában másfél óra alatt megtanulta az egész abcét. kilenc éves korában pedig, midőn előtte a politika napi eseményeiről beszéltek s ő mély gon-

dolkodásba merülten hallgatta a beszélgetést, a kérdésre, hogy miről gondolkozik, így felelt: „En egyszer még megmozgatom ezt a világot.”

Dániel szülei természetesen katolikus irányban akarták neveltetni; erre azonban Irországban akkor még gondolói sem lehetett s így 1791-ben St.-Omerbe küldték a fiut, a hol a felosztott Jézus Társaság volt tagjai mint világi papok folytatták működésüket. A nevelőintézet elűjárója már akkoriban így nyilatkozott Dánielről egyik levélben: „Róla csak egyet mondhatok: azt tudniillik, hogy soha életemben úgy nem csalatkozam, ahogy most csalatkozom, ha ez a fiatal ember nem fog egykor igen figyelemreméltó szerepet játszani a társadalomban.

Középszkolai tanulmányai után O'Connell Douai-ban még bölcslelet, aztán Londonban jogot tanult. Külföldi tartózkodásának két nagy haszna volt: az éppen orgiát ütő francia hitelenség láttára bár előbb megingott, utóbb annál izmosabbá lett katolikus hite, a forradalom őrvöngésel pedig korán megérették benne ama meggyőződést, hogy a valódi szabadságharcnak sohasem szabad lelépnie a törvényesség útjáról, ha maradandó hasznú akar lenni.

Időközben a katolikusok elnyomatásának szigora megenyhült annyira, hogy már most katolikus is lehetett ügyvéd. Ez volt az egyetlen pálya, melyen hazájának sorsán segíthetett, s azért O'Connell is erre a pályára lépett.

Erre az időre esik első politikai szereplése is.

Irországnak a 19. század elején vagy 6 millió lakója volt. Ezek közül legfőkébb fél-milliónyi volt a protestánsok száma. E számarány figyelem érdemel, ha meggondoljuk, hogy az angol önkény garázdálkodása folytán ez az 500,000 ember volt az ir földbirtoknak ugyszólván kizárólagos birtokosa, valamennyi közhivatal

viselője s egyedül bírta a jogot, hogy a parlamentben s a kormányzásban részt vegyen. Az öt millió katolikusnak egyetlen joga abban állt, hogy bérletet s a protestáns államgyűlésnek tizedet fizethetett s ha erre képtelen volt feleségével s gyermekeivel együtt ősei birtokán éhen halhatott. Ily körülmények közt nem volt csoda, ha kétszeres elkeseredést szült az angol kormány azon terve, hogy Irország parlamentjét — az ir függetlenség utolsó bástyáját — besztűnjeti s a ir nemzetet beolvassza Angolországba. Az elkeseredést növelte az ir parlament gyáva viselkedése, melyet Anglia idejekorán meggyert céljainak. Az ir ügyvédek — köztük protestánsok is — mozgalmat indítottak az unió ellen s az ostromállapot iszonyai közt is heves tüntetéseket rendeztek.

Ekkor tartotta 1800 január 13-án az akkor 25 éves O'Connell a dublini katolikus nagygyűlésen angol fegyverek zörgése között első nyilvános politikai beszédjét, melyet viharos tet-szénnyilvánítások és mind az öt indítványának egyhangú elfogadása követett.

A fiatal katolikus ügyvéd már ekkor jelentékeny politikai személyiség számba ment.

Az ügy azonban, melyért küzdött, ezuttal elveszett. Az angol kormány keresztülvitte az uniót, s O'Connellnek el kellett néznie, miní vésszik el népének függetlenségét, szabadságának végső maradványát, sőt az ir nép nevét is. A kormány az unió fejében emancipációt: a katolikusok egyenjogúsítását ígerte; de az ígértből semmi sem lett; Pitt miniszter ügyes államcsinnyel levette a kérdést a napirendről.

(Folyt. köv.)

Egy kis házikó maradt rájuk a szülőkről s minthogy eladni nem akarták, meg-
egyeztek abban, hogy közös háztartásban
éldegéinek együtt. A legény majd dolgo-
zik, a leány pedig vezeti a háztartást.
Egyideig az egymásrautaltság tudatában
békésen éltek, de aztán a legény nagy
követeléssel állott elő. Azt kívánta, hogy
az egész házat irassák az ő nevére. A
leány, akinek gyanuja volt bátyjának jó-
indulatával szemben, nem egyezett bele a
legény kívánságába s ebből szörnyű béke-
bomlás keletkezett, amelynekvégre is test-
vérgyilkosság lett a következménye. A le-
ányt lelketlen bátyja kiutasította a házból,
mire az jussuhoz való jogát hangoztatta.
Ez volt közvetlen előzménye a gyilkos-
ságnak. A legény indulása hevében revol-
verhoz nyult, fenyegetésének azonban nem
volt eredménye. Erre rálőtt a lányra, aki
ijedten emelte kezét homlokára, ahova a
célzás történt. Ebből magyarázható, hogy
a golyó halálos sebet nem ejtett. Átvitte
a tenyerét, aztán bevágódott a halántékba.
A sebesülés súlyos, de nem föltétlen ha-
lálós. A lövés után a lelketlen testvér
maga ellen fordította a fegyvert, mellbe
lőtte magát, de a golyó nem tette meg a
kivánt hatást, a legény könnyebb sebesü-
lésével életben maradt. A gyorsan érke-
zett községi orvos ápolás alá vette az
örökség áldozatait s gondoskodott kór-
házba szállításukról. Most a lány a hely-
béli Szent György kórházban várja sor-
sának jobbra fordultát, a legényt pedig a
helybéli ügyesség rabkórházába szállítot-
ták, ahol felgyógyulása után törvény elé
állítják. A törvényszék is ki fogja adni
örökségét.

— **Elvetemült ember.** F. hó 3-án az etyeki
bucsu napján d. u. 4 óra tájban Schwab Má-
tyás uj korcsmájában borzalmas vérengzést kö-
vetett el Teller Ferenc, egy izgága félelmetes
ember, aki a helybéli szokás szerint a vendégek-
kel a korcsmába bemenő Hemmezlein Adámot,
Etyek egyik legtekintélyesebb bszadáját, Fejérvár-
megye bizottsági tagját minden ok nélkül először
mellbe, azután pedig hátra szurta bicskájával s
tüdejét megsebezte, azután haza szaladt, hatal-
massan berugott és kétszövű fegyverét magához
véve a szántóföldekre menekülve egy árokba fe-
kült. Derék csendőreink azonban nem ijedtek
meg a vad ember puskájától; hanem elfogták és
a község házához kísérték a hova érve több-
ször éljen Csontos kiabálással vonult be a du-
tyiba. Teller Ferenc különben főkortes, akitől
mindenki fél s így a szabadválasztás nagyobb
dicsőségére a szavazólapokat ő osztogatja, il-
letve kényszeríti a szavazókra. Csodálatos, hogy
egy ilyen ember fegyver engedélyt kapott.

— **Tragikomédia.** Talán nem mindenki
előtt ismeretlen az a szomorú fekete széli
gyászjelentés, melyben Leveskonzerv, Sári és
Babssakompak Jolán. anyósok és a többi hasonló
katona humorral összeszedett nevű atyafiság adja
tudomására szobalélynak, szakácsnőnek, bak-
fisnak, özvegynek és minden egyéb érdekeltnek,
hogy az 1908-beli öreg huszároknak utolsó szá-
zadik kis napja is kiszenvedett és hogy földi
maradványai a kantinnak kriptaszerű hűvös
helyiségében ennyi és ennyi borral beszentel-
tetvén örök nyugalomra helyeztetnek. Ilyen ka-
tona örömről szóló gyászjelentést kapott egy
iszkaszentgyörgyi földes gazda is katonáskodó
sógorkájától, azonban éppen nem a remélt ha-
tást érte el vele. Az asszony ugyanis megkap-
ván a fekete keretes cédulát, miután az irástudó
postástól arról is értesült, hogy az Pápáról jött
a Sándortól, egyik ajúlásból a másikba esett és
siránkozásával csakhamar összecsendítte a szom-
széd asszonyokat, kik a gyászjelentést forgatva
versenyt ptyeregtek a szegény Sándorért, akit
bizonyosan a ló rugott agyon. A gyszba-

borult siránkozó asszonysereg bubánátát azután
egy odátévedt irástudó változtatta át vigaszsa-
gát, kiolvastván az irásból, hogy a Sándornak
kutyája baja sincs, hanem utolsó századik szolgá-
lati napja múlt ki.

— **Ellopott kerékpár.** Folyó hó 5-én d. e.
9—11 óra között ismeretlen tettes ellopta dr.
Steiner Jákó helybeli ügyvéd József fia tulajdo-
nát képező zöld csikos 170 korona értékű Pos-
tillon gyártmányú zöld csikos kerékpárját, amely
Kigyó-utca 24. sz. alatti lakása lépcsőházán volt
elhelyezve. A rendőrség táviratilag intézkedett a
kerékpártolvaj elfogására iránt.

— **Öngyilkos lett, mert összeveszett a
fiával.** Ács Józsefné sz. Madár Anna f. hó 2-án
este összeszóialkozott György nevű fiával s ez
a dolog annyira bántotta, hogy kiment a kony-
hába, ott felkapta a marólugót tartalmazó bög-
rét s annak tartalmát megitta. Ács György ész-
revette édesanyjának szándékát, de már teltét
megakadályozni nem tudta. A súlyosan sérült
asszonyt, kinek száját és belsőrészt a maró
folyadék összemarta beszállították a Szent György
kórházban de már segíteni nem lehetett rajta, f.
hó 5-én délelőtt 9 órakor iszonyu kínok kö-
zött meghalt.

— **Megverte az édesanyját.** Ifj. Setét János
32 éves nőten csakvári földmives, aki lopásért
és testisértésért 1908-ben 3 havi fogházra és
1910-ben, mert az édes apját megverte, 2 havi
fogházra volt ítélve, ujabban az édes anyját
verte meg. Szüleiivel ugyanis június 27-én a
„Zöldhegy”-en dolgoztak amikor d. u. 5 órakor
fenyegetően ráparancsolt anyjára, hogy menjen
haza vacsorát főzni. És mert az asszony nem
engedelmeskedett, az állatias fiu egy karóval
ugy megverte, hogy rajta az orvosi látlelet szer-
int 10 nap alatt gyógyuló testi sértsést ejtett. Az
elvetemedett fiut a csendőrök még az nap elfog-
ták és a székesfehérvári kir. ügyészséghez kísér-
ték, ahol aztán hűvösré tették.

Rendőri hírek.

Vig Ferenc 14 éves fiu a pestispincékben
egy hársfáról virágot szedett, miközben leesett
és szeme alatt megsérült. A fiut a mentők kö-
tötték be és a Szent György kórházba szállították.

Id. Tujner Károlyné ráchegy 1157 sz. a.
lakost folyó hó 2-án délelőtt a buzapiacsn Babics
József iszkaszentgyörgyi lakos földmives vigyá-
zatlan hajtás következtében kettősfogatu kocsijá-
val ellüthette s nevezetten súlyosabb sérülést ejtett.
Babics a szerencsétlenség megtörténte után sebe-
sen elhajlatott. Tujnerét a lakásán ápolják.

Varga Teréz seregélyesi és Rumpler Teréz
móri illetőségű cselédeányokat erkölcsien üzel-
mek és csavargás miatt a rendőrök 2 napi el-
zárásra ítélték.

Vida Elek kárpitos és díszítő Székes-
fehérvár Megyeházipület. Teljes felelőség
mellett csakis elsőrendű munkák.

Gyermekjáték
a Schicht-accapannal való mosás,
mert egyszerre tisztít és fehérít is,
s megfakart minden furdagot
és megeredtet!

ZILZER MANÓ

férfi-, fiu- és gyermekruha raktára
Székesfehérvár, Szégyeny-Marich-utca.

Állandóan nagy raktáron mindenféle

férfi-, fiu- és gyermekruhák

ugyszintén

papi öltönyök,
Ferenc József-kabát,
köpenyek (havelok)
bőrkaabátok, utazóbundák,
raglán-felöltők, kabátok.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Váci-körút 68,
ittal a legújnyabb árak mellett ajánlatnak!

Locomobilok és cséplőgépek, benzinnmotoros cséplőkész-
letek, magánjáró gőzgépek, szalmakezelőzők, löher-
cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálógépek,
marokrakó- és kővekötő-aratógépek, szénegylők,
széna- és szalmaszajtók, boronák, sorvegőgépek,
Planet Jr. kapálók, kukorloza-morzosolók, azecaka-
végők, répavágók, darálóok, őrlőmalmok, egye-
temes szőlőkész., 2- és 3-vasu ekék és
minden egyéb mezőgazdasági-gépek.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérvárott.